Adran Gwaith a Phensiynau

Lwfans Gweini

Hawdd i'w Ddarllen

Ein cyfeirnod: **AA1WER** 04/23

Cynnwys

1

Adran Gwaith a Phensiynau

Cyflwyniad

Tudalen 4

2

Pwy all gael Lwfans Gweini

Tudalen 5

3

Ble rydych yn byw

Tudalen 7

4

Beth a gewch

Tudalen 9

Cynnwys

5

Sut i wneud cais

Tudalen 11

6

Rhoi gwybod am newid yn eich anabledd neu'ch cyflwr iechyd

Tudalen 14

7

Mathau eraill o gymorth

Tudalen 18

1 Cyflwyniad

Adran Gwaith a Phensiynau

Mae Lwfans Gweini yn fudd-dal gan Adran Gwaith a Phensiynau.

Gallwch gael Lwfans Gweini os:

- Oes gennych anabledd a mae angen rhywun i ofalu amdanoch
- Ydych wedi cyrraedd oedran Pensiwn y Wladwriaeth.

?

Egluro oedran Pensiwn y Wladwriaeth

Eich **oedran Pensiwn y Wladwriaeth** yw'r oedran ieuaf y gallwch gael Pensiwn y Wladwriaeth.

Am fwy o wybodaeth am oedran Pensiwn y Wladwriaeth, ewch i www.gov.uk/state-pension-age

2 Pwy all gael Lwfans Gweini

Pan gyrhaeddwch oedran Pensiwn y Wladwriaeth, gallwch gael Lwfans Gweini os oes gennych anabledd corfforol neu feddyliol.

Gallwch gael Lwfans Gweini os yw'ch anabledd yn golygu bod angen cymorth neu oruchwyliaeth arnoch i ofalu drosoch chi'ch hun.

6
mis

Mae rhaid bod angen y cymorth hwn neu'r oruchwyliaeth hon arnoch ers 6 mis o leiaf.

Os yw'ch anabledd neu gyflwr iechyd yn newid, rhowch wybod i ni.

Ewch i **dudalen 14** o'r llyfryn hwn am fwy o wybodaeth.

Gallwch hawlio Lwfans Gweini hyd yn oed os nad ydych yn cael cymorth neu oruchwyliaeth.

Os ydych yn agosáu at ddiwedd eich oes, nid yw'r rheol 6 mis yn berthnasol.

Gallwch wneud cais am Lwfans Gweini ar unwaith.

?

Eglurhad

Mae nesau at ddiwedd eich oes yn golygu y gallai fod gennych lai na 12 mis i fyw.

Am fwy o wybodaeth ewch i www.gov.uk/budd-daliadau-os-ydych-yn-derfynol-wael

3 Ble rydych yn byw

Mae rhaid eich bod yn byw ym Mhrydain Fawr pan wnewch eich cais.

Mae rhaid eich bod wedi byw ym Mhrydain Fawr am o leiaf 2 o'r 3 blynedd diwethaf.

Weithiau gallwch wneud cais y tu allan i Brydain Fawr.

Gallai hyn fod os ydych chi neu rywrai yn eich teulu yn y lluoedd arfog.

Os ydych yn byw mewn cartref gofal ac mae eich cyngor lleol yn talu tuag at y costau, ni allwch gael Lwfans Gweini.

Os ydych yn byw mewn cartref gofal ac rydych yn talu'r holl gostau, gallwch gael Lwfans Gweini.

I ddarganfod beth yw cyfraddau Lwfans Gweini, ewch i

www.gov.uk/lwfans-gweini/beth-fyddwch-yn-ei-gael

Am wybodaeth am hawliau gwladolion o'r DU yn yr Ardal Economaidd Ewropeaidd (AEE) neu'r Swistir i fudd-daliadau, ewch i

www.gov.uk/guidance/benefits-and-pensions-for-uk-nationals-in-the-eea-or-switzerland

4 Beth a gewch

4 wythnos

Fel arfer telir Lwfans Gweini bob 4 wythnos.

1 wythnos

Mewn rhai amgylchiadau, gellir eich talu'n wythnosol.

Nid yw unrhyw gynilion neu fuddsoddiadau sydd gennych yn effeithio ar eich cais.

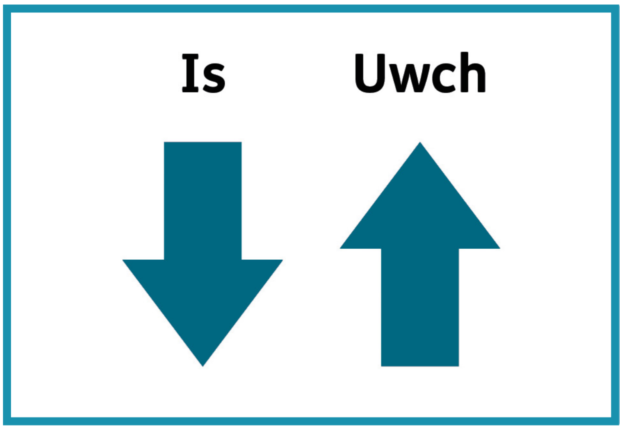

Mae gan Lwfans Gweini 2 gyfradd.

Cyfradd is a **chyfradd uwch**.

Mae'r gyfradd a gewch yn dibynnu ar faint o help neu gymorth sydd ei angen arnoch.

I ddarganfod mwy am beth yw cyfraddau Lwfans Gweini, ewch i

www.gov.uk/lwfans-gweini/beth-fyddwch-yn-ei-gael

5 Sut i wneud cais

Mae angen i chi lenwi ffurflen sef **AA1W**.

I gael y ffurflen ar-lein, ewch i www.gov.uk Chwiliwch am **ffurflen AA1W**.

Gallwch lenwi'r ffurflen ar eich cyfrifiadur neu'ch llechen a'i hargraffu.

Gallwch argraffu ffurflen wag a'i llenwi â phen.

Anfonwch eich ffurflen wedi ei llenwi i:

Freepost DWP Attendance Allowance

Nid oes angen cod post na stamp.

I ofyn am gopi o'r ffurflen dros y ffôn.

Ffôn: **0800 731 0122**

Ffôn testun: **0800 731 0317**

Os na allwch glywed neu siarad dros y ffôn, defnyddiwch Relay UK:

18001 yna **0800 731 0122**

Mae llinellau ar agor ddydd Llun i ddydd Gwener, 8am i 6pm.

Os ydych yn fyddar ac yn defnyddio Iaith Arwyddion Prydain efallai galwch ddefnyddio gwasanaeth cyfnewid fideo.

Am ragor o wybodaeth ar sut i wneud cais, ewch i

www.gov.uk/lwfans-gweini/sut-i-wneud-cais

6 Rhoi gwybod am newid yn eich anabledd neu’ch cyflwr iechyd

Os bydd eich anabledd neu’ch cyflwr iechyd yn newid, mae’n bwysig iawn eich bod yn dweud wrth Adran Gwaith a Phensiynau cyn gynted â phosibl.

Gall newid yn eich anabledd neu’ch cyflwr iechyd effeithio ar faint o Lwfans Gweini a gewch.

Os nad ydych yn rhoi gwybod i ni am newid yn eich anabledd neu’ch cyflwr iechyd, efallai bydd rhaid i chi fynd i’r llys neu dalu dirwy.

Cysylltwch â llinell gymorth Lwfans Gweini cyn gynted â phosibl os:

Yw lefel yr help neu'r cymorth sydd ei angen arnoch yn newid.

Yw'ch cyflwr iechyd neu'ch anabledd yn newid.

Ewch i mewn i'r ysbyty.

Ewch i mewn i gartref gofal.

Ewch i'r carchar.

Yw'ch enw, eich cyfeiriad, neu'ch manylion banc yn newid.

Nad ydych am hawlio'ch budd-dal mwyach.

Yw manylion eich meddyg yn newid.

Ffoniwch linell gymorth Lwfans Gweini:

Ffôn: **0800 731 0122**

Ffôn testun: **0800 731 0317**

7 Mathau eraill o gymorth

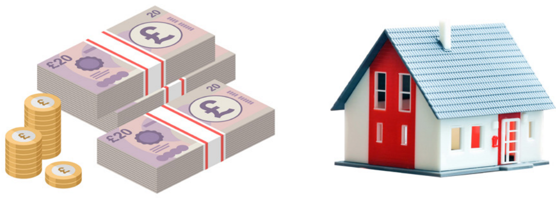

Os cewch Lwfans Gweini, efallai gallech gael cymorth ariannol arall fel Budd-dal Tai.

Am fwy o wybodaeth, ewch i www.gov.uk/budd-dal-tai

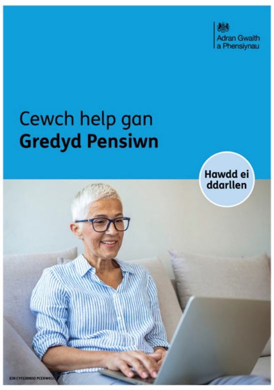

Efallai gallech gael Credyd Pensiwn.

Mae Credyd Pensiwn yn rhoi arian ychwanegol i bobl sydd wedi cyrraedd oedran pensiynadwy ac mae ganddynt incwm isel.

Am fwy o wybodaeth Hawdd ei Darllen ar Gredyd Pensiwn, ewch i www.gov.uk

Chwiliwch am **Easy Read Pension Credit**.

Efallai gallech gael Gostyngiad Treth Gyngor.

Mae hyn yn golygu byddwch yn talu llai o Dreth Gyngor.

Am fwy o wybodaeth, ewch i www.gov.uk/apply-council-tax-reduction